



עלון

יושב אוהלים לומדים לחיות תורה

סנדלר עם דעת תורה?



דברים תשפ"ו

אבל כאן ותקרבו אלי כולכם בערבוביא, ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים" (רש"י)

רואים שמלבד הטענה שהייתה למשה על עצם הבקשה לשליחת המרגלים, הפריעה לו גם הצורה בה הדברים נעשו. בעוד שבפעמים אחרות ניגשו אליו בצורה מסודרת תוך כבוד מוגם אחד כלפי השני, בדרישה זו לשליחת המרגלים, הפניה אל משה נעשתה מתוך בלאגן, מתוך דחיפות ואיש אחד שרומס את חבריו.

ושואל הרב ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל, כאשר משה מדבר על עצם הבקשה לשליחת המרגלים, מה משנה ההתנהגות וההתייחסות של כל אחד כלפי מי שעליו לכבדו, לעצם הבקשה והפנייה? ומה ענין כל ה"ותקרבו", לבקשת ה"ויחפרו" את הארץ? הרי לכאורה, או שהבקשה ראויה, או שאינה ראויה, אבל האם ניתן לומר שעצם הפניה מושפעת מהצורה בה היא נעשתה?

ואומר הרב אזרחי זצוק"ל שכאשר מגיעה הצעה או בקשה למשה רבינו, הבחינה שלו את הפנייה היא אחת בלבד – על פי דעת תורה. אם על פי התורה זאת בקשה שצריך לקבל, היא מתקבלת, ואם על פי דרך התורה ההצעה אינה מקובלת אז היא נדחית.

אז איך נכנס כאן השיקול של צורת הפניה? מה זה משנה אם העם עשו זאת "בערבוביא", בדחיפות וחוסר כבוד? אם הדעת תורה של משה רבינו אומרת ששליחת המרגלים היא דבר חיובי שישלח, ואם לא אז שלא ישלח. למה יש פה בכלל משקל לצורה? למה לא לבטל את ה"האווירה" ולעשות חישוב קר של מה נכון?

כאן נכנס יסוד חשוב, והוא משפט שידוע לכולנו: "דרך ארץ קדמה לתורה". והפירוש שלו הוא שרק אדם שיש לו דרך ארץ יכול להחזיק תורה, ובמילותיו של הרב אזרחי, אדם ללא דרך ארץ הוא כלי נבוב ומחורר שהתורה לא נדבקת בו ולא מתמזגת במהותו.

המושג של "דעת תורה" הוא, שכל הגיגיו, שיקוליו, מחשבתו ומעשיו של האדם מונחים על ידי התורה שבו. שהתורה שהאדם למד הפכה לחלק ממנו, וכשהוא ותורתו אחד הם, אז ממילא כל דבר שהוא אומר הוא "דעת תורה" כי דעתו ודעת התורה אחד הם.

בימינו, כאשר הנעל מתבלה או נקרעת, אנחנו רצים לחנות להחליפה בחדשה. אך, עד לפני עשרות שנים בודדות, כשלמישהו הייתה נקרעת הנעל, הוא היה ניגש לסנדלר על מנת שיתקן אותה.

כך קרה כשהרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל היה צריך לתקן את נעליו, הוא ניגש לסנדלר שהיה ידוע כיהודי יקר, שומר מצות, קובע עתים לתורה, וכזה שבכל רגע פנוי בסנדלריה היה מנצל לפתיחת ספר, ויצא מופעם. הרב הגיש לסנדלר את הנעל שדורשת תיקון, והסנדלר מצידו הציע לרב שישב בזמן שהוא עובד על תיקונה.

בזמן שהרב ישב שם, נכנס יהודי נוסף עם נעליים שדורשות תיקון. היהודי היה נראה עצבני מעט, כשהוא מראה את הנעל לסנדלר ואומר: "הנעל הזאת הייתה עכשיו בתיקון אצל הסנדלר (כשהוא נוקב בשמו), הוא כזה לא יוצלח, לא רק שהוא לא תיקן לי את הנעל, אלא שהחמיר את המצב ועכשיו היא במצב גרוע יותר ממה שהייתה מלכתחילה. הנה תראה מה אתה יכול לעשות, אולי תוכל להציל אותה."

וכאן הגיעה ההפתעה: "אני לא מוכן לתקן לך את הנעליים!", הסנדלר הגיב בפסקנות מול עיניו ההמומות של אותו יהודי: "אני לא מתקן נעליים לבעלי לשון הרע!". אחרי שהיהודי ההמום יצא מהסנדלריה, חזר הסנדלר למלאכתו בתיקון הנעל של הרב ליפקוביץ, וכשסיים אמר: "בתחילה חשבתי שתספיק לי חתיכת עור אחת לתיקון הנעל, אבל שכבה אחת לא הייתה מספיקה אז שמתי לך שתיים", הרב ביקש שיערוך לו אם כן חשבון חדש לכמה עליו לשלם, אך הסנדלר הפציר כי המחיר נקבע מראש ואינו יקח יותר ממה שסוכם.

בספר דברים אותו אנחנו מתחילים השבוע, משה רבינו נפרד מעם ישראל ומזכיר להם את המסע המשותף שעשו במדבר. כאשר משה מזכיר את חטא המרגלים הוא אומר: "ותקרבו אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו את הארץ וישיבו אותנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן" (דברים א, כב)

ורש"י מפרש: "בערבוביא, ולהלן הוא אומר ותקרבו אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם ותאמרו הן הראנו וגו', אותה קריבה היתה הוגנת, ילדים מכבדים את הזקנים ושלחם לפניהם, וזקנים מכבדים את הראשים ללכת לפניהם,

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת יעקב זאב בן צבי ז"ל

**העלון השבוע
הוקדש:**

לעילוי נשמת:

בנימין בן שמעון ז"ל, שרה בת אנשל ז"ל אסתר
הינדא בת יהודה לייב ז"ל, אליהו בן ישראל ז"ל,
צביה בת ישראל ז"ל, ברוך ברכני בן רחל ז"ל.

לרפואת:

בן-ציון בן דבורה,
אברהם צבי בן שרה,
בנימין בן אלישבע.

**בא גם אתה להיות שותף בהפצת
העלון ותזכה את יקירך:
4663MR@GMAIL.COM**

המשך המאמר - דעת תורה

כאשר הגיעו העם בצורה של ערבוביא, שהקטנים דוחפים את הגדולים, כשתלמידי חכמים נרמסים תחת רגלי העם, כאשר אין שום סדרי קדימה או כבוד בסיסי של אחד לשני. ראה משה רבינו שהם לא דבוקים בתורה, שהתורה היא לא הדבר היחיד שמנחה אותם ומראה להם את הדרך.

כי "קטנים דוחפים את הזקנים, והזקנים את הראשים", הוא ההיפך הגמור מ"דרך ארץ קדמה לתורה". אי שימת לב, או היעדר הכבוד למי שגדול ממנו, ואי התחשבות ב"והדרת פני זקן", וזלזול בכבוד התורה, הוא ההיפך מדרך ארץ שקדמה לתורה. זה מוכיח שהם לא כלי קיבול לתורה וממילא שאין להם דעת תורה.

אז, כשרואה משה שמי שבא בבקשה הם אנשים חסרי דעת תורה ומשוללי דרך ארץ שקדמה לתורה באה מיד דאגה בליבו. מי יודע, עד כמה פנייתם ישרה, עד כמה היא מגיעה ממניעים כשרים, או שמא מכל מני נגיעות אישיות?

צריך לדעת שהכוונה בדרך ארץ קדמה לתורה, היא שרק עם דרך ארץ, נעשים לבני תורה אמיתיים. ללא הדרך ארץ, הכלי חסר, מחורר, וללא יכולת להחזיק את התורה. התורה לא נתפסת ולא הופכת לחלק מחייו של מי שאין לו דרך ארץ.

כמובן שלא מדובר על כללי הנימוסים השקריים הנהוגים בעולם, אלא להמשך המימרא שאם אין תורה אין דרך ארץ. כי צורת ההתנהגות צריכה להיות מושפעת מהתורה, על התורה להתוות לנו את הדרך ואת הערכים. עלינו לכבד את מי שהתורה מכבדת, ואת מי שהתורה מצווה אותנו לכבד. ועלינו לנהוג בצורה שהתורה מדריכה אותנו, ולתקן את המידות שידמו לצורה שהתורה מנחילה.

כי התורה היא הסרגל של ישרות האדם והיא גם המגן הבלעדי העומד בפני נגיעות אישיות. וכאשר משה רבינו רואה שהסרגל הזה עקום, ממילא הבקשה נבחנת במבט אחר, כי לא דומה בקשה שמגיעה מבן תורה, לבקשה שמגיעה ממי שאינו.

וכמה הדבר מחייב אותנו, במיוחד עכשיו, לקראת היציאה מהיכלי התורה והקדושה אל עבר ימי בין הזמנים, כי גם כשהיהודי לא עוסק ממש בלימוד התורה, עדיין צריכה כל הוויתו, מציאותו, התנהגותו והתייחסותו להיות ברוח התורה, כל צעד שהוא עושה צריך להכריז ברבים "אני בן תורה", כי מי שמכין עצמו להיות כלי קיבול לתורה, התורה תזרח ממנו תמיד, גם בבית המדרש, גם במסלול בצפון וגם כשהוא מתקן נעליים.

שמוך על קשר

יושב אוהלים
לומדים לחיות תורה



להזמנת שיחות וקבלת תכנים נוספים:

מייל: 4663MR@GMAIL.COM

קו התוכן: 0733-578-562

שלוחה 1 - שיחות

שלוחה 2 - מסד קצר

שלוחה 9 - השארת הודעה

חפשו את הרב מנחם ריביץ גם ב:



על מנת לוודא שאתה לא מפספס כלום,
מומלץ להירשם לרשימת התפוצה.

שמוך אצלך

בן תורה אמיתי אינו משאיר את
התורה בבית המדרש.
כי נשהתורה הופכת לחלק
מהאדם, היא ניכרת עליו גם
נשהספר סגור.

קידוש או הבדלה?

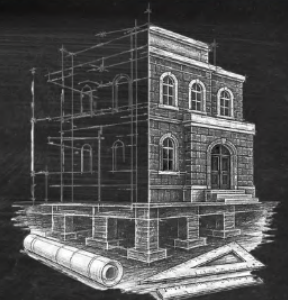
רבים יודעים לענות מה הם לא, אבל

כמה יודעים לענות מה הם כן?

תכנית שנתית מיוחדת שנבנתה במיוחד עבור בחורי הישיבות ותלמידי החידושים, באה לספק את התשובות שילוו אותם כל החיים

לפרטים והזמנות צור קשר:

4663MR@GMAIL.COM // 0733-578-562



שיעור מיוחד לבין המצרים



לצפייה: